

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет**

МАТЕРІАЛИ
ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції
студентів та молодих науковців
„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”

Частина 1. Психолого-педагогічний напрям

18 травня 2016 року
м. Рівне

ББК 72
УДК 001+37+316.3
Н-34

**НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ: Матеріали ІХ Міжнародної науково–
практичної конференції студентів та молодих
науковців. Частина 1. Психолого-педагогічний
напрям. - Рівне: РВВ РДГУ.- 2016.- 165 с.**

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – голова оргкомітету;

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи РДГУ – заступник голови оргкомітету;

Батишкіна Юлія Валеріївна – кандидат технічних наук, доцент – заступник голови оргкомітету;

Войтович Ігор Станіславович – доктор педагогічних наук, професор;

Гон Максим Мойсейович – доктор політичних наук, професор;

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор;

Петрівський Ярослав Борисович – доктор технічних наук, професор;

Сяський Андрій Олексійович – доктор технічних наук, професор;

Бабич Степанія Михайлівна – кандидат технічних наук, доцент;

Виткалов Сергій Володимирович – кандидат мистецтвознавства, доцент;

Воробйова Ірина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Галуха Любов Юріївна – кандидат історичних наук, доцент;

Дичківська Ілона Миколаївна – кандидат педагогічних наук, професор;

Мельник Віра Йосипівна – кандидат географічних наук, доцент;

Мороз Ігор Петрович – кандидат фізико-математичних наук, доцент;

Музичук Катерина Петрівна – кандидат технічних наук, доцент;

Павлова Наталія Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Сілкова Галина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Ставицька Олена Григорівна – кандидат психологічних наук, доцент;

Суржук Тетяна Борисівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Хижнякова Надія Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №4 від 28.04.2016р.)

формування орієнтовно-пошукової діяльності, спрямованої на виявлення просторових і часових відношень, не можна побудувати наукову систему навчання і виховання дітей дошкільного віку.

Час для свого точного визначення вимагає кількісних і числових знань, він нерозривно пов'язаний з визначенням величини, а нерідко і простору. Тому роботу по формуванню у дітей умінь орієнтуватися в часі необхідно проводити, як вказує Г. Леушина, в єдності з роботою над кількістю, числом, величиною і просторовими орієнтирами [3, с. 156].

Факторами, на основі яких формується відчуття часу, являються:

1) знання часових еталонів - для того щоб дитина могла зрозуміти про яку часову тривалість їй говорять, чи самостійно визначити часовий інтервал, вона повинен знати міру часу по частинах і навчитися ними користуватися;

2) переживання часу - відчуття тривалості часових інтервалів. Для цього необхідно відчуття протяжності часу і уявити, що можна встигнути зробити за той чи інший його відрізок;

3) розвиток у дітей умінь оцінювати часові інтервали без годинника.

На основі психолого-педагогічних досліджень виокремлюють засоби, що забезпечують навчання дітей орієнтування в часі: накопичення соціального досвіду в різних видах діяльності (гра, праця, навчання), художні засоби (картини, фотографії, художня література), суспільні та природні явища навколишньої дійсності різноманітні моделі.

Реалізація мети дослідження передбачає застосування комплексу методів, що включає: теоретичні методи, аналіз, осмислення й узагальнення психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження; емпіричні методи: передбачали покращення рівня часових уявлень, розумових показників старших дошкільників, сприяти засвоєнню ними часових одиниць. З цією метою виконано вимірювання рівнів різнобічного розвитку за допомогою ігор та ранкової гімнастики. Це дало змогу проаналізувати динаміку змін рівнів сформованості часових уявлень дітей старшого віку.

За результатами експериментального дослідження було встановлено, що у дітей експериментальної групи після формуального експерименту показники високого та середнього рівнів суттєво підвищилися. Щодо дітей контрольних груп, то суттєвих змін у показниках у них не виявлено.

Отримані дані підтверджують ефективність розроблених та експериментально перевірених методів та форм роботи для дітей старшого дошкільного віку, результатом є підвищення рівнів знань дітей про час і розумову сформованість дітей експериментальної групи на заняттях, та в повсякденному житті. Це свідчить про те, що процес формування уявлень про час у дошкільнят буде успішним у тому випадку, якщо робота з дітьми буде здійснюється в послідовності з використанням різноманітних методів і прийомів, різних форм роботи з дошкільниками.

Список використаних джерел

1. Березина Р. Л. Формирование элементарных математических представлений у дошкольников: Пособие для воспитателя дет. сада / Р. Л. Березина, Р. Л. Непомнящая, Т. Д. Рихтерман. - М.: Просвещение, 1988. - 275 с.
2. Леушина А. М. Формирование элементарных математических представлений у детей дошкольного возраста / Леушина А. М. - М., 1974. - 189 с.
3. Поніманська Т. І. Основи дошкільної педагогіки / Т. І. Поніманська. - К.: Основа, 1998. - 306 с.

ОСОБЛИВОСТІ МІЖПРЕДМЕТНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У НАВЧАННІ ФІЗИКИ

Каленик В. І., студент

Галатюк Ю. М., кандидат педагогічних наук, професор

Рівненський державний гуманітарний університет

Для розвитку сучасного освітньо-виховного простору у природничій галузі велике значення має проектування нових моделей навчання, побудованих на інтеграції вивчення окремих предметів. Це насамперед актуально у контексті дослідження можливостей реалізації таких напрямків: формування в учнів цілісної картини світу, інтегрального світосприйняття і мислення; ставлення до учня як до індивіда, що самостійно формує особистісне пізнавальне і змістове поле.

Це є цілком логічно, адже стратегія науково-педагогічного пошуку передбачає, що для вирішення певної дидактичної задачі рамки окремого навчального предмету часто є обмеженими, а отже, звужують саму задачу, або роблять неможливим її розв'язання. У зв'язку із цим акцент робиться на інтеграції.

Зазвичай під інтеграцією розуміють поєднання змістових частин кількох навчальних предметів у новоутворення, що являє собою певний інтегрований курс. Однак, на нашу думку, інтегровані предметні курси, поряд з такими беззаперечними плюсами, як подолання відокремленості навчальних дисциплін та забезпечення сприятливіших умов для формування цілісної картини світу, мають і певні недоліки, на які не можна не звернути увагу. Адже вони не здатні замінити собою традиційні предмети і можуть бути лише доповненням до останніх [2; 3; 5].

На наше переконання, відмова від класичної предметноцентричної системи освіти призведе до нівелювання принципу системності у навчанні, а отже зниження предметної компетентності учнів і міцності знань. Оскільки традиційні шкільні предмети являють собою не що інше, як дидактично перероблені форми наукового знання, то відмова чи обмеження предметоцентризму викличе також руйнування або обмеження науковості як одного з найважливіших принципів сучасної дидактики.

У контексті реалізації компетентнісного, діяльнісного, особистісно зорієнтованого підходів у навчанні [4], зокрема у вивченні природничих предметів, стає все більш очевидним, що однією з важливих умов підвищення ефективності освітньо-виховного процесу є встановлення взаємопроникаючих зв'язків між навчальними предметами і циклами навчальних предметів, забезпечення практичної реалізації принципу міжпредметності.

Адже міжпредметні зв'язки, об'єднуючи в цілісну єдність всі структурні елементи навчально-виховного процесу (зміст, форми, методи і засоби навчання), сприяють підвищенню його ефективності, створюють оптимальні умови для формування уявлень про наукову картину світу, активізують навчально-пізнавальну діяльність учнів,

стимулюють їх творчий розвиток [4; 5; 6].

Реалізація міжпредметних зв'язків, зокрема їх моделювання у контексті окремого уроку чи теми, займають важливе місце у процесі вивчення природничих предметів. Як відомо, модель – це спрощений опис складних об'єктів, що включає в себе вибрані суттєві сторони фізичних об'єктів та ситуацій. Моделювання є розповсюдженим прийомом вивчення дійсності. Таке виокремлення, виділення окремих сторін процесу дає можливість визначити його характерні риси для того, щоб впритул наблизитись до об'єкту об'єкту керування процесом. У залежності від того, що нас цікавить в об'єкті в першу чергу, можуть вибудовуватись найрізноманітніші моделі одного й того ж об'єкту чи явища [7].

Моделювання процесу реалізації міжпредметних зв'язків передбачає виявлення їх у змісті навчання різних навчальних предметів, проектування і конструювання міжпредметних зв'язків, визначення адекватних цілей і задач навчання на уроці, відповідних форм і методів. Виявлення міжпредметних зв'язків полягає у визначенні структурних елементів взаємозв'язку змісту навчання різних навчальних предметів, у підборі дидактичних матеріалів, пізнавальних задач і вправ.

Для цього виокремлюються провідні ідеї у змісті навчання в межах теми, розділу, окремого уроку, виділяються конкретні поняття, предметні компетенції, якими повинен оволодіти учень, визначається, з якими предметами ці компетенції пов'язані чи можуть бути пов'язані; з'ясовується, з якими поняттями вказаних предметів пов'язані дані поняття; аналізується зміст навчальних програм, підручників, навчальних посібників з інших предметів; визначаються типи і види міжпредметних зв'язків; з'ясовується конкретні міжпредметні знання і вміння, що формуються на базі встановленої системи міжпредметних зв'язків. Правильний підбір пізнавальних задач між предметного змісту сприяє активізації розумової діяльності учнів в процесі засвоєння навчального матеріалу.

Необхідно в кожній навчальній темі виділяти як предметні поняття, так і більш широкі, спільні для ряду предметів, засвоєння яких реалізується за допомогою міжпредметних зв'язків.

Велике виховне значення має визначення світоглядних ідей, які можуть бути сформовані за допомогою міжпредметних зв'язків при вивченні окремої теми чи ряду тем, на узагальнюючих уроках. Методологічний компонент міжпредметних зв'язків дає можливість розширити дидактичні межі застосування активних методів навчання, зокрема дослідницького та частково-пошукового. Це активізує мислення учнів, спрямовує їх діяльність до аналізу, синтезу і узагальненню знань, що належать до різних наук, до різних теорій і систем понять.

Варто звернути увагу, що наша мета не лише формування навчальної діяльності як процесу засвоєння знань, але й формування в учнів здатності самостійно мислити, творити. А для цього необхідно розвивати в учнів не лише теоретичне, але й емпіричне мислення. І саме принцип міжпредметності у процесі вивчення природничих предметів спрямовує на формулювання проблем, запитань, задач, завдань для учнів, орієнтованих на застосування і синтез знань та вмінь з різних предметів.

Окремо варто зупинитися на методологічній складовій навчальних природничих предметів, що впливає з методології наукового природознавства. Це насамперед застосування спільних методів наукового пізнання як на теоретичному, так і на емпіричному рівнях. Зокрема йдеться про експериментальний метод і метод спостереження. Застосування навчального експерименту розкриває широкі можливості для реалізації дослідницького та частково-пошукового методів у навчанні. Це дає можливість здійснювати диференціацію у проектуванні навчальної діяльності за рівнем пізнавальної активності.

Фізичний навчальний експеримент – одне із найважливіших джерел навчальної інформації. Нинішній етап перебудови шкільного курсу фізики характеризується не лише тим, що до програм і підручників вводяться нові поняття, а й тим, що вдосконалюються методи навчання фізики [2; 4; 6]. Значною мірою це стосується й фізичного експерименту, який охоплює демонстраційний експеримент, лабораторні роботи, фізичні практикуми, експериментальні задачі, домашні досліди і спостереження.

Зазвичай у практиці викладання шкільного курсу фізики поширені ілюстративні демонстрації та досліди, які розкривають суть явища. Однак учні при цьому залишаються лише пасивними спостерігачами, а тому, як правило, не включаються активно у процес навчального пізнання. Актуальним є застосування дослідницьких, пошукових, експериментальних методів, де учні самостійно, використовуючи історичний матеріал, під керівництвом учителя „відкривають” фізичні закони, відтворюючи різні історичні досліди. При цьому школяр відчуває себе „першовідкривачем”, що сприяє утвердженню його як особистості. Таким чином, на уроці створюються сприятливі умови для того, щоб учень, активно працюючи, не тільки тренував пам'ять, накопичував інформацію, а й розвивав мислення, творчу уяву. Завдання учителя полягає у перетворенні учнів із пасивних спостерігачів на активних учасників навчального процесу.

У контексті діяльнісного підходу процес навчання розглядається як пізнавальна діяльність [1]. Для вчителя це означає, що в процесі навчання він повинен вирішувати задачу формування в учнів вмінь реалізовувати діяльність. Отже пізнавальна діяльність – дії та операції, за допомогою яких діяльність реалізується є формою навчання.

Таким чином навчальний експеримент з фізики у контексті міжпредметної інтеграції природничих предметів, відповідно до вищесказаного, повинен виконувати наступні функції:

1. Реалізовувати перевірку теорії на її істинність.
2. формувати вміння планувати, проводити дослід та робити висновки з отриманих результатів.
3. Бути засобом, за допомогою якого учень стверджує себе як особистість, усвідомлюючи, що діяльність – основний шлях формування і розвитку особистості.
4. Бути засобом організації різних видів навчально-пізнавальної діяльності.
5. Будуватись не лише на базі діяльнісного принципу, але й враховувати інтегральний принцип єдності особистості.

Одним із методичних прийомів реалізації зазначених функцій може бути інтеграція позаурочної і урочної форм навчання. Наприклад, група учнів-гуртківців на факультативних заняттях під керівництвом вчителя готують

демонстрації, а потім на уроках їх самостійно проводять. Переваги такої методики постановки демонстраційного експерименту полягають у наступному:

- учні більш зосереджено і строго проводять спостереження;
- учні свідомо засвоюють знання з предмету і міжпредметну інформацію;
- учні мають змогу набутти необхідних навичок проведення демонстрацій;
- учні вивчають будову й принцип дії фізичних приладів;
- учні набувають навичок користування фізичними приладами;
- учні набувають впевненості у своїх силах;
- учні вчаться шукати джерело знань у явищах зовнішнього світу;
- передача набутого досвіду та знань відбувається у процесі спілкування між самими учнями.

Викладені міркування дають можливість зробити наступні висновки:

1. Міжпредметна інтеграція у навчанні фізики є потужним механізмом вирішення багатьох дидактичних задач, зокрема дає можливість розширити дидактичні межі застосування на уроці активних методів навчання активізувати пізнавальну діяльність учнів, сформувати відповідний рівень методологічної культури.

2. Поле міжпредметної інтеграції фізики з іншими природничими предметами визначається змістовим компонентом і, особливо, методологічним компонентом, який де термінується науковою методологією природознавства.

3. Важливою основою для міжпредметної інтеграції природничих предметів є діяльнісний підхід, а саме: процедурна і структурна подібність моделей навчально-пізнавальної діяльності.

Список використаних джерел

1. Атанов Г. О. Діяльнісний підхід у навчанні / Г.О. Атанов. – Д.: ЕАІ-прес, 2001. – 160 с.
2. Галатюк Ю.М. Міжпредметні зв'язки у навчанні фізики в основній школі: навчально-методичний посібник / Ю. Войтович, Ю. Галатюк. – Рівне: РВВ РДГУ, 2010.- 122 с.
3. Галатюк Ю.М. Інноваційні стратегії інтегрованого вивчення фізики та інших природничих дисциплін у сучасній школі / Ю.М. Галатюк, Н.С. Савчук // Імідж сучасного педагога. – 2002. – №2 (21). – С.40 – 45.
4. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти [Електронний ресурс] // Веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua>.
5. Міжпредметні зв'язки під час вивчення фізики в середній школі. Посібник для вчителів / за ред. О.В.Сергєєва. – К.: Рад. школа, 1979. – 118 с.
6. Межпредметные связи естественно-математических дисциплин /под редакцией В.Н. Федоровой. – М.: Просвещение, 1980.– 126 с.
7. Штофф В.А. Роль моделей в познании / В.А. Штофф. – Л.: Изд-во Лен. ун-та, 1963. – 128 с.

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ВИХОВАННЯ ДИСЦИПЛІНОВАНІСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Карпович Ю. В., магістрант

Рівненський державний гуманітарний університет

На сучасному етапі культурного й духовного оновлення суспільства в Україні суттєвою характеристикою освіти є її перехід до гуманістичної парадигми, згідно з якою в центрі процесів навчання та виховання стоїть особистість, її духовність, моральність, здатність до самовиховання, самодисципліни, самовдосконалення протягом усього життя. У цьому контексті особливого значення набуває дисциплінованість як риса особистості. Дисциплінованість учнів як моральна категорія є важливим фактором успішного навчання і виховання особистості.

У своїй роботі ми виокремили такі педагогічні умови забезпечення ефективності морального виховання молодших школярів: дотримання поетапності процесу виховання дисциплінованості учнів; врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, їх інтересів, потреб та мотивів поведінки; системність та комплексність у застосуванні форм, методів та засобів виховання дисциплінованості; забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії учня та вчителя у вихованні дисциплінованості учнів молодшого шкільного віку.

Здійснюючи пошуки оптимального вирішення проблеми виховання дисциплінованості учнів у контексті педагогічних умов, ми скористалися методом моделювання.

У довідковій літературі модель тлумачиться, як: «об'єкт-замісник, який в певних умовах може замінювати об'єкт-оригінал, відтворюючи його властивості і характеристики» [5, с.54]; «спрощений уявний або знаковий образ об'єкта або системи об'єктів, що використовується як їх «замінник»» [3, с.76];

Таким чином, модель виступає у вигляді сукупності понять і схем; висвітлює педагогічний процес не безпосередньо у складній єдності всіх різноманітних проявів і властивостей, а й узагальнено, акцентуючи увагу на подумки виокремлених властивостях. Це дає змогу розглянути освітньо-виховний процес як цілісне явище, а також його елементарну структуру в статичному плані і динамічному розвитку.

Модель є цілісною, оскільки кожна її складова спрямована на розв'язання певного завдання. Реалізація її спрямована на створення належних умов для виховання дисциплінованості учнів.

Дамо коротку характеристику структурних компонентів моделі.

На основі аналізу сутності поняття «дисциплінованість», його структурних компонентів, ми дійшли висновку, що метою у нашому дослідженні є підвищення ефективності виховання дисциплінованості особистості як морально-вольової якості особистості. Її реалізація припускає розв'язання низки завдань: забезпечення усвідомленого засвоєння учнями молодшого шкільного віку знань, норм і правил поведінки у суспільстві; створення умов для виховання навичок і звичок дисциплінованої поведінки, формування прагнення до їх стійкого прояву в реальній поведінці; організація їх щоденної практичної дисциплінованої поведінки (чіткий режим, педагогічно грамотна організація навчання, праці, дозвілля); формування вольових рис особистості, необхідних для виховання

ЗМІСТ

Молодий педагог

ПЕРЕДНЄ СЛОВО.....	3
Бабич Л. В., Поліщук Н. В. ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	5
Бецель О. В., Бричок С. Б. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	7
Белова Ю. Ю., Онищенко С. В. ПРО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СТУДЕНТАМИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	9
Богданович Ж. В., Никонова Л. Е. ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДА КАК УСЛОВИЕ БЕЗОПАСНОГО РАЗВИТИЯ РЕБЕНКА.....	10
Брончук О. Л., Дупак Н. В. РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	11
Васерук Є. Л., Янцур М. С. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ (ДЕРЕВООБРОБКА) З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДІВ ПРОЕКТУВАННЯ	13
Василенко О. Н., Литвина Н. В. ИНФОРМАЦИОННАЯ ОТКРЫТОСТЬ УЧРЕЖДЕНИЯ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ КАК УСЛОВИЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С СЕМЬЕЙ	15
Вершинська О. Б., Дейнега О. В. КЕЙС-МЕТОД У ФОРМУВАННІ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МАРКЕТОЛОГІВ.....	16
Вознюк В. П., Козлюк О. А. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	17
Галатюк М. Ю. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЗАСОБІВ ПРОБЛЕМНО-ЗМІСТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ З ФІЗИКИ	19
Галатюк Т. Ю. НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ І МЕТОДОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧИХ ПРЕДМЕТІВ.....	21
Гамера О. А., Бричок Б. П. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	22
Гвоздарева О. С., Горбатова Е. В. ФОРМИРОВАНИЕ ЭСТЕТИЧЕСКОГО ОТНОШЕНИЯ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА К ОКРУЖАЮЩЕМУ МИРУ	24
Герасимчук В. Л. ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ ФОРМУВАННЯ САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНИХ НАВИЧОК ДІТЕЙ НА ЗАКАРПАТТІ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.).....	25
Гетьман О. П., Захарчук З. О. ПРО ЗНАЧЕННЯ ВИРАЗНОГО ЧИТАННЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ	26
Гольонко І. П., Шевчук О. А. ВПЛИВ ВЖИВАННЯ НЕЯКІСНОЇ ВОДИ НА ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ВНЗ	28
Грищук К. В., Малиновська Н. В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННСВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ	30
Гук С. П., Лісова С. В. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	32
Давидюк Ю. В., Гронь Л. В. ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОГО ЧИТАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗОШ	34
Динюк Б. А., Руденко В. М. РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНО-ВИРОБНИЧИХ УМІНЬ У УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРОФІЛЮ «ДЕРЕВООБРОБКА» З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДІВ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ	36
Дмитрів М. В., Твердохліб І. А. МІСЦЕ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	37
Журомська Ю. В., Пагута Т. І. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЧАСОВИХ УЯВЛЕНЬ.....	38
Каленик В. І., Галатюк Ю. М. ОСОБЛИВОСТІ МІЖПРЕДМЕТНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У НАВЧАННІ ФІЗИКИ.....	39
Карпович Ю. В. СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ВИХОВАННЯ ДИСЦИПЛІНОВАНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	41
Киселюк І. Р., Косарева О. І. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ ДО УМОВ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	43
Кіндер О. М., Борова В. Є. ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ СОФІЇ РУСОВОЇ У МОВЛЕННСВОМУ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	45
Кірсєва О. О., Степанова О. І. ВПЛИВ СЛОВЕСНИХ ІГОР, ІГРОВИХ МОВЛЕННСВИХ СИТУАЦІЙ, ІГРОВИХ МОВЛЕННСВИХ ВПРАВ НА РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	46
Кіряк М. М., Бричок Б. П. ЯКІВ ФЕОФАНОВИЧ ЧЕПІГА ПРО ІДЕАЛ УЧИТЕЛЯ	47
Кльоф Н. Ю., Косарева О. І. ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО РОБОТИ З БАТЬКАМИ З ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ	49
Козачук М. В. СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ КОРЕКЦІЙНО-ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	51
Коцур Є.-Л. І., Руденко Н. М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДО ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У РОБОТІ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	53
Кочерга Є. В., Скиба Ю. А. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ: ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА.....	55

Кравчик Н. О., Бричок Б. П. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	56
Красій Н. Б., Цуркан Т. Г. ВИКОРИСТАННЯ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ НА УРОКАХ «Я У СВІТІ» (3-4 КЛАС)	57
Крук І. А., Павлюк Т. О. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	58
Кульпач А. В., Степанова О. І. ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	60
Кушнір Н. В., Горопаха Н. М. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ЛІНІЇ «ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ» ЗАСОБАМИ ЕКСКУРСІЇ	62
Латыговская О. В., Шебеко В. Н. СУЩНОСТЬ ФЕНОМЕНА «КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я» ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	64
Лебедева С. В., Старжинская Н. С. ИСПОЛЬЗОВАНИЯ БЕЛОРУССКОГО ТАНЦЕВАЛЬНОГО ФОЛЬКЛОРА В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА	66
Лисюк Т. М., Боровець О. В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	67
Лобанова А. І., Борова В. Є. СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ “ПОНЯТТЯ ЗВУКОВА КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ”	68
Лучкевич В. В. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МОВНО-ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ ФРАНЦІЇ В УКРАЇНІ	69
Любчик І. С., Пасічник Я. А. ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ВСТАНОВЛЮВАТИ ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВІ ЗВ'ЯЗКИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПОЧАТКОВОГО КУРСУ МАТЕМАТИКИ	70
Маринич В. О., Белешко Д. Т. ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ ІСТОРІЯ МАТЕМАТИКИ	72
Марковець О. В., Шевчук О. А. ВПЛИВ АЛКОГОЛЮ НА ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ВНЗ	73
Мартинюк І. В. НЕТРАДИЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ З ДІТЬМИ-ЛОГОПАТАМИ	75
Мельник М. В., Коваль Г. П. ФОРМУВАННЯ ТЕХНІКИ ЧИТАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	77
Мельничук К. В., Маліновська Н. В. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПЕРЕКАЗУ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ	78
Мечик С. І., Пасічник Я. А. ЗАСТОСУВАННЯ ДЕРЕВОВИДНИХ СХЕМ У ПІДРУЧНИКАХ З МАТЕМАТИКИ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	79
Михальчук Ю. Б., Дупак Н. В. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СВІТОСПРІЙНЯТТЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	81
Назарчук Г. А., Пасічник Я. А. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОСТОРОВИХ УЯВЛЕНЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	82
Носолюк І. О., Павлюк Т. О. ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ З РІЗНИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ	83
Ольшесвська К. В., Горопаха Н. М. НАСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ФОРМУВАННІ СЕНСОРНОЇ КУЛЬТУРИ ДИТИНИ	86
Осипчук І. В., Дупак Н. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ КРАСЗНАВЧОЇ РОБОТИ В ШКОЛІ	87
Павлова Н. С. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДОСВІДУ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ	89
Переходько В. В., Фещук Ю. В. РОЗВИТОК ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СЛЮСАРІВ З РЕМОНТУ АВТОМОБІЛІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	91
Петлюк Н. А., Падалка О. І. ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ УСНОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ	93
Прокopcук Н. В., Павлюк Т. О. ДОСЛІДЖЕННЯ ВИХОВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ	94
Пшеницына Л. А. РАЗВИТИЕ КОНСТРУКТИВНО-ТЕХНИЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА (ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ)	96
Романюк А. А. ЕЛЕКТРОННІ НАОЧНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ	97
Росоловська І. Б., Падалка О. І. ВИХОВАННЯ ВЗАЄМОДОПОМОГИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В СТРУКТУРІ СОЦІАЛЬНО – КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ	99
Сачковська Н. І., Дупак Н. В. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	101
Сачук Т. О., Лісова С. В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН	102
Сидоренко І.А., Руденко Н. М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ У ДІТЕЙ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ	104
Смеречанська А. І., Бричок Б. П. ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА В СУХОМЛІНСЬКОГО У КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ ХХ СТ.	107
Сокол О. В., Янцур Л. А. РОЗВИТОК ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ НАРОДНОГО ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА ПОЛІССЯ	108
Солованюк Р. В., Сингаївський Д. В. ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВМІНЬ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ В ПРОЦЕСІ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	110
Солоненчук Т. В., Маліновська Н. В. ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ З ХУДОЖНЬОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ	112
Стельмашук Ж. Г. КРИТЕРІЇ ГОТОВНОСТІ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА ДО НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ	114
Стефняк М. В. ВОСПРІЯТИЕ РОДИТЕЛЯМИ ФЕНОМЕНА ДЕТСТВА	116

Томчук А. М., Козлюк О. А. ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	117
Трубінова Ю. О., Пасічник Я. А. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИДАКТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	119
Фешук І. Д., Бричок С. Б. ПЕДАГОГІЗАЦІЯ БАТЬКІВ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.	120
Хоронжевський О. М., Янцур М. С. ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ГІГІЄНИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ	123
Царук О. А., Бричок Б. П. ПОЧАТКОВА ШКОЛА І СІМ'Я: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ.....	125
Цимбал Ю. Р., Янцур Л. А. ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ІЛЮСТРАТИВНОЇ ГРАФІКИ.....	126
Чайка М. В., Галатюк Ю. М. МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ З ФІЗИКИ.....	128
Чичелюк А. І., Бричок Б. П. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	130
Шевченко О. В., Петренко О. Б. СТАН СФОРМОВАНOSTІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	131
Шевчук Ю. В., Петренко О. Б. ЕЛЕМЕНТИ АКТОРСЬКОЇ І РЕЖИСЕРСЬКОЇ ТЕХНІКИ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	133
Шибецька Т. С., Гронь Л. В. МЕТОДИКА РОБОТИ З ІНШОМОВНИМ ТЕКСТОМ ДЛЯ ЧИТАННЯ В СТАРШІЙ ШКОЛІ	134
Шклярєва С. С., Никонова Л. Е. ИНФОРМАЦИОННОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ РОДИТЕЛЕЙ В УСЛОВИЯХ УЧРЕЖДЕНИЯ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	136
Шроль Т. С. АНАЛІЗ СТАНДАРТИВ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	137
Шуляк А. С., Старжинская Н. С. РАЗВИТИЕ ПОНИМАНИЯ РЕЧИ ДЕТЬМИ МЛАДШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА В ОБЩЕНИИ СО ВЗРОСЛЫМ.....	139
Щербович О. А., Горбатова Е. В. ФОРМИРОВАНИЕ ЭСТЕТИЧЕСКИХ ЦЕННОСТНЫХ ОРИЕНТАЦИЙ НА ЭТАПЕ ДОШКОЛЬНОГО ДЕТСТВА	141
Ясковець В. Ю., Янцур М. С. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ З ДЕРЕВООБРОБКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	142

Молодий психолог

Бондарчук І. М., Борова В. Є. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ ТА МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН У ПІДЛІТКІВ	145
Завадський П. Ю., Сторож О. В. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ САМООЦІНКИ.....	147
Кізілова А. І., Сторож О. В. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОДОЛАННЯ ТРИВОЖНОСТІ У СТУДЕНТІВ В КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ	147
Костриж О. О., Корнівська М. М. ІДЕНТИЧНІСТЬ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ.....	149
Котелюк М. В., Сторож О. В. МОТИВАЦІЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ.....	151
Крупеня М. М., Сторож О. В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ТРИВОЖНОСТІ.....	153
Саковська А. І., Шевчук О. А. ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	154
Сидорчук Н. Л. РЕФЛЕКСИВНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ	157
Швець Б. В., Колодич О. Б. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИНИКНЕННЯ СУСПІЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ТА ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ СТАРШОКЛАСНИКІВ	159
Шемечко М. І., Борова В. Є. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЦІННІСНОЇ СФЕРИ ДЕВІАНТНИХ ПІДЛІТКІВ.....	161